

Z LITERATURY

**R. Wagenführ, C. Scheiber —
HOLZATLAS (ATLAS DREWNA).
VEB Fachbuchverlag Leipzig,
1974. S. 670, ryc. 741 (137 barw-**

**nych fotografii drewna), spis rze-
czy, 760 poz. bibliogr., skorowidz
rzeczowy.**

Na wstępie Autor przedstawił znaczenie drewna w przeszłości i obecnie jako surowca o różnorodnym zastosowaniu i przeznaczeniu. Jest to surowiec, który można produkować bez wyczerpania jego zapasu oraz którego znaczenie w dziejach ludzkości nie ma sobie równego. Obecnie jest znanych więcej niż 10 tys. wyrobów z drewna i ciągle rośnie ich liczba, szczególnie przez zastosowanie chemicznego przerobu. Autor podaje, że według szacunków rośnie na świecie od 25 do 30 tys. gatunków drzew z czego 3 do 5 tys. może mieć znaczenie użytkowe. W obecnej dobie jest opisanych 1500 gatunków drewna, z czego ok. 200 jest przedmiotem handlu na rynkach światowych. Natomiast niespecjaliści rzadko znają więcej niż tuzin gatunków drewna.

W pracy wyróżniono 9 rozdziałów, z których główną część stanowi Atlas drewna zawarty w ostatnim rozdziale. W rozdz. 1 (34 s.) zatytułowanym „Lasy świata” omawia Autor zagadnienia związane z charakterystyką drzew, typów lasów, powierzchni leśnej, stanu i zestawienia rozmieszczenia lasów na świecie oraz zagadnienia zapasu i przyrostu drewna. Dane liczbowe podane są według stanu w 1963 r. Rozdział ten jest bogato ilustrowany. W rozdz. 2 (23 s.) omówiono zagadnienia produkcji surowca drzewnego i półfabrykatów na świecie, a mianowicie: tarcicy, sklejki, fornirów, płyt wiórowych i pilśniowych, surowca celulozowego, papieru i tektury oraz prognozy rozwoju. Zestawiono materiały liczbowe charakteryzujące produkcję w poszczególnych częściach świata i krajach bogatych w drewno. W rozdz. 3 (20 s.) przedstawiono światowy handel drewnem i jego wyrobami oraz prognozy rozwoju handlu drewnem. W rozdz. 4 (25 s.) omówiono szczegółowo anatomiczną analizę makroskopowej i mikroskopowej struktury drewna. Rozdział jest bogato ilustrowany bardzo poglądowymi przykładowymi rysunkami i fotografiami.

W rozdz. 5 (55 s.) przedstawiono szczegółowo wady drewna, a mianowicie: wady kształtu strzały lub kłody, wady budowy drewna, wady barwy i rysunku drewna oraz inne wady drewna, między innymi wady wynikające z działalności warunków atmosferycznych. W rozdz. 6 (55 s.) opisano szkodniki drewna ze świata roślinnego — grzyby — i zwierzęcego — przede wszystkim owady. W rozdz. 7 (8 s.) omówiono szkody drewna powstałe w czasie obróbki, transportu, składowania i sposoby zabezpieczania drewna przed obniżeniem jego jakości, poprzez składowanie wodne i zabezpieczanie surowca środkami chemicznymi i mechanicznymi na czołach kłód. Rozdziały 5, 6 i 7 mogą stanowić samodzielny podręcznik wad drewna. Są napisane szczegółowo i wyczerpująco, bogato ilustrowane rysunkami i fotografiami. W rozdz. 8 (3 s.) podano zasady makroskopowego rozpoznawania drewna.

W rozdz. 9 (415 s.) podano opis 137 gatunków drewna, uwzględniający nazwy gatunków w języku łacińskim, niemieckim oraz w innych językach, w zależności od miejsca występowania, między innymi również w języku polskim. Następnie podano miejsce występowania danego gatunku, ogólny opis drzewa i drewna, opis mikroskopowy drewna, właściwości fizyczne i mechaniczne, właściwości chemiczne, podatność na obróbkę, wady drewna, trwałość, szkodniki, zastosowanie, wymiary handlowe i możliwości importowe.

Przy opisie poszczególnych gatunków drewna podano możliwości zastąpienia danego gatunku drewnem jemu podobnym z właściwościami i rysunku.

Obok opisu każdy gatunek drewna jest zilustrowany przez mikroskopowe zdjęcie przekroju: poprzecznego i stycznego u gatunków liściastych, poprzecznego i promieniowego u gatunków iglastych oraz barwne makroskopowe zdjęcie drewna.

W ogólnym ujęciu Atlas drewna znacznie przekracza treść określoną w tytule, stanowi on — obok opisu gatunków drewna — podręcznik budowy drewna oraz wad drewna. Daje on jednocześnie dostatecznie pełny przegląd rozmieszczenia lasów w świecie, problemów gospodarki leśnej i przemysłu drzewnego w powiązaniu z budową drewna, jego wadami, występujących szkodników, a także metod ochrony drewna. Z Atlasu mogą korzystać zarówno pracownicy naukowcy jak i praktycy, nauczyciele jak i uczący się, a więc wszyscy zajmujący się zawodowo problematyką drzewną. Podręcznik powinien się znaleźć w każdej bibliotece zawodowej jako encyklopedia wiedzy o drewnie. Atlas drewna jest cenną pozycją w fachowej literaturze światowej.